

Aktuální strategie, výzvy a cíle pro rozvoj informačního vzdělávání v ČR

Předmět Informační vzdělávání

Pavína Mazáčová, Ph.D.

Koncepce rozvoje knihoven ČR 2021-2027

**Knihovny jako pilíře občanské společnosti
a přirozená centra komunit**

**Knihovny jako vzdělávací
a vzdělanost podporující instituce**

**Knihovny jako správci kulturního
a znalostního bohatství**

<https://koncepce.knihovna.cz/>

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+

Implementace Strategie 2030+ povede k vytvoření a rozvoji otevřeného vzdělávacího systému, který reaguje na měnící se vnější prostředí a poskytuje relevantní obsah vzdělávání v celoživotní perspektivě.

Cílem vzdělávání v následující dekádě je základními a nepostradatelnými kompetencemi vybavený a motivovaný jedinec, který dokáže v co nejvyšší míře využít svůj potenciál v dynamicky se měnícím světě ve prospěch jak svého vlastního rozvoje, tak s ohledem na druhé a ve prospěch rozvoje celé společnosti.

STRATEGICKÝ CÍL 1

Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní a osobní život.

STRATEGICKÝ CÍL 2

Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů.

MEMORANDUM

o spolupráci mezi MK a MŠMT

MINISTŘI KULTURY A ŠKOLSTVÍ PODEPSALI MEMORANDUM O MEZIRESORTNÍ SPOLUPRÁCI

Praha, 6. září 2021 - Memorandum Ministerstva kultury (dále MK) a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT), které dnes podepsali ministři Lubomír Zaorálek a Robert Plaga, se týká především spolupráce knihoven a dalších kulturních a pamět'ových institucí se školami a školskými zařízeními v oblasti kulturního povědomí a čtenářské, informační a mediální gramotnosti. Realizaci klíčových témat Memoranda zajistí meziresortní pracovní skupina, složená ze zástupců MK a MŠMT, která každoročně plnění Memoranda vyhodnotí.

„Jsem rád, že se nám po letech podařilo domluvit na základních parametrech společné snahy a věřím, že práce meziresortní skupiny přinese konkrétní výsledky. Jako velký milovník knih bych si přál, aby to bylo především v oblasti čtenářské gramotnosti dětí,“ řekl ministr kultury Lubomír Zaorálek. Spolupráce obou resortů bude konkrétně probíhat například při využívání digitálních technologií v knihovnách pro zpřístupnění služeb knihoven co nejširšímu okruhu dětí, žáků, studentů a pedagogů, podporu a rozvoj odbornosti specialistů na vzdělávání v knihovnách.

„Memorandum je příspěvek k budování a rozvoji vzdělané a kulturní společnosti a jeho principy podporují záměry Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, což je směr, kterým by se mělo české školství v následujících letech ubírat. Především jde o oblast informační a mediální gramotnosti, což považuji za pomyslné pilíře základních kompetencí dnešních žáků a studentů,“ řekl ministr školství, mládeže a tělovýchovy Robert Plaga.

Dalším významným okruhem kooperace obou resortů bude využívání vzdělávací nabídky i informačních zdrojů knihoven a kulturních institucí jako součásti školního vzdělávání či vytvoření systému podpory meziresortního charakteru, zejména celostátních projektů na rozvoj čtenářství.

Memorandum naleznete [zde](#).

Z textu memoranda

MINISTERSTVO
KULTURY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Ministerstvo kultury

se sídlem: Maltézské nám. 1, 118 11 Praha 1

IČO: 00023671

zastoupené ministrem PhDr. Lubomírem Zaorálkem

(dále jen „MK“)

a

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

se sídlem: Karmelitská 529/5, 118 12 Praha 1

IČO: 00022985

zastoupené ministrem Ing. Robertem Plagou, Ph.D.

(dále jen „MŠMT“)

uzavírají toto Memorandum o spolupráci MK a MŠMT z důvodu potřeby koordinovaného postupu při budování a rozvoji vzdělané, kulturní a soudržné společnosti. Oba resorty budou v součinnosti hledat konkrétní cesty pro podporu spolupráce knihoven, kulturních a paměťových institucí se školami a školskými zařízeními ve prospěch harmonického rozvoje osobnosti dětí, žáků a studentů v oblasti kulturního povědomí, rozvoje čtenářské, informační a mediální gramotnosti (dále jen Memorandum).

Z textu memoranda

Vznik meziresortní pracovní skupiny MK a MŠMT

Článek 1

Předmět Memoranda

Předmětem memoranda je

1. Zdůrazňování významu vzájemné systémové spolupráce obou resortů při řešení provázanosti škol a školských zařízení se všemi druhy knihoven při podpoře čtenářské, informační a mediální gramotnosti dětí, žáků a studentů, a také při provázanosti ostatních kulturních a paměťových institucí se školami a školskými zařízeními, které povedou k naplňování cílů vycházejících z kurikulárních dokumentů – rámcových vzdělávacích programů, školních vzdělávacích programů. Spolupráce při naplňování společných cílů neomezuje autonomii obou stran.
2. Vytvoření pracovní skupiny pro aktivní spolupráci na podpoře vzdělávání dětí, žáků a studentů s využitím všech dostupných možností obou resortů.

Nástroje realizace Memoranda

1. Za účelem zajištění provádění memoranda na pracovní úrovni a provádění provázaných agend dojde k vytvoření meziresortní pracovní skupiny složené ze zástupců MK a MŠMT. Pracovní skupina se bude scházet nejméně 2x ročně. Vedoucí pracovní skupiny je kontaktní osoba za MK podle čl. 4 odst. 1.
2. Členy meziresortní pracovní skupiny jmenují kontaktní osoby za MK a za MŠMT.
3. Meziresortní pracovní skupina se bude zabývat zejména těmito okruhy:
 - a) Podpora role knihoven jako vzdělávacích institucí, které přispívají k rozvoji čtenářské, informační a mediální gramotnosti dětí, žáků a studentů.
 - b) Podpora role kulturních a paměťových institucí jako vzdělávacích institucí, které přispívají k rozvoji čtenářské, informační a mediální gramotnosti dětí, žáků a studentů.
 - c) Využívání digitálních technologií v knihovnách pro zpřístupnění služeb knihoven co nejširšímu okruhu dětí, žáků, studentů a pedagogů.
 - d) Systematizace spolupráce knihoven a škol a školských zařízení a poskytování kvalitních vzdělávacích akcí knihoven v obsluhovaných lokalitách.
 - e) Podpora a rozvoj odbornosti specialistů na vzdělávání v knihovnách podle vzdělávacích potřeb dětí, žáků a studentů.
 - f) Vytvoření podmínek pro dostupné využívání programové nabídky kulturních a paměťových institucí dětmi, žáky, studenty a pedagogy. Na straně MŠMT pomocí dostatečného zajištění zdrojů pro školy využitelnými na dopravu, na straně MK volným zpřístupněním kulturních a paměťových institucí dětem, žákům, studentům a pedagogům.
 - g) Akcentování využívání vzdělávací nabídky i informačních zdrojů knihoven a kulturních institucí všech typů v kurikulárních dokumentech jako funkční součásti školního vzdělávání.

z textu memoranda

- h) Smysluplné využití digitálních technologií v nabídce informací a vzdělávacích akcí knihoven, kulturních a paměťových institucí pro všechny úrovně formálního a neformálního vzdělávání.

- i) Vytvoření systému podpory aktivit meziresortního charakteru, zejména podporou celostátních projektů na rozvoj čtenářství.
- j) Zdůrazňování významu kultury pro rozvoj osobnosti dětí, žáků a studentů v kurikulárních dokumentech a následné dbání na využívání potenciálu kulturních institucí pro naplňování cílů vzdělávacího obsahu rámcových vzdělávacích programů.
- k) Zabývání se případnými dalšími okruhy, které vyplynou z činnosti pracovní skupiny.

Průzkum spolupráce knihoven a škol NK ČR 2019 (Pillerová, Mazáčová, Richter)

- Podrobnosti dostupné z: <https://ipk.nkp.cz/statistika-pruzkumy-dokumenty/pruzkumy/spoluprace-knihoven-a-skol>
- Výstupní doporučení:

1. **Zlepšit, rozšířit, zkvalitnit nabídku akcí pro školy**
 - Rozšířit aktivity na různé typy škol – ZŠ 2. stupeň, gymnasia, SOŠ, SOU – **příležitost pro větší a velká města**
 - Témata akcí více propojit s RVP
 - Podporovat nové formy výuky – učení ve dvojicích, kritické myšlení, metoda převrácené třídy
 - Provádět hodnocení, zjišťovat zpětnou vazbu, evaluovat akce pro školy
2. **Lépe a systematicky komunikovat se školami – vazba na RVP**
3. **Spolupráce knihoven, sdílení zkušeností, příklady dobré praxe**
4. **Zlepšit prostorové a technické vybavení knihovny**
5. **Zlepšit personální zajištění – počet pracovníků, vhodná kombinace vzdělání, motivace**

Dobrá praxe (v projektech OP VVV)

<http://www.coneylovucebnici.cz/>

Co je před námi

1 Participace knihoven na revizi RVP ZV

Východiska: revize RVP budou podporovat **naplňování dvou strategických cílů Strategie 2030+:**

- (SC 1) Zaměřit vzdělávání více na získávání **kompetencí** potřebných pro aktivní občanský, profesní a osobní **život**
- (SC 2) **Snížit nerovnosti** v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů

Kde najdeme informace

<https://velke-revize-zv.rvp.cz/>

velké revize RVP ZV

Vše o tvorbě velkých revizí rámcových vzdělávacích programů. Otevřeně, jasně, na jednom místě.

**z čeho revize
vychází**

zdroje, vize a základní teze, na kterých bude revize stát

**jak to bude
probíhat**

krok po kroku. od vize, přes tvorbu po implementaci do škol

**kdo na tom
pracuje**

jména a kontakty. na koho se můžete obracet s náměty a dotazy

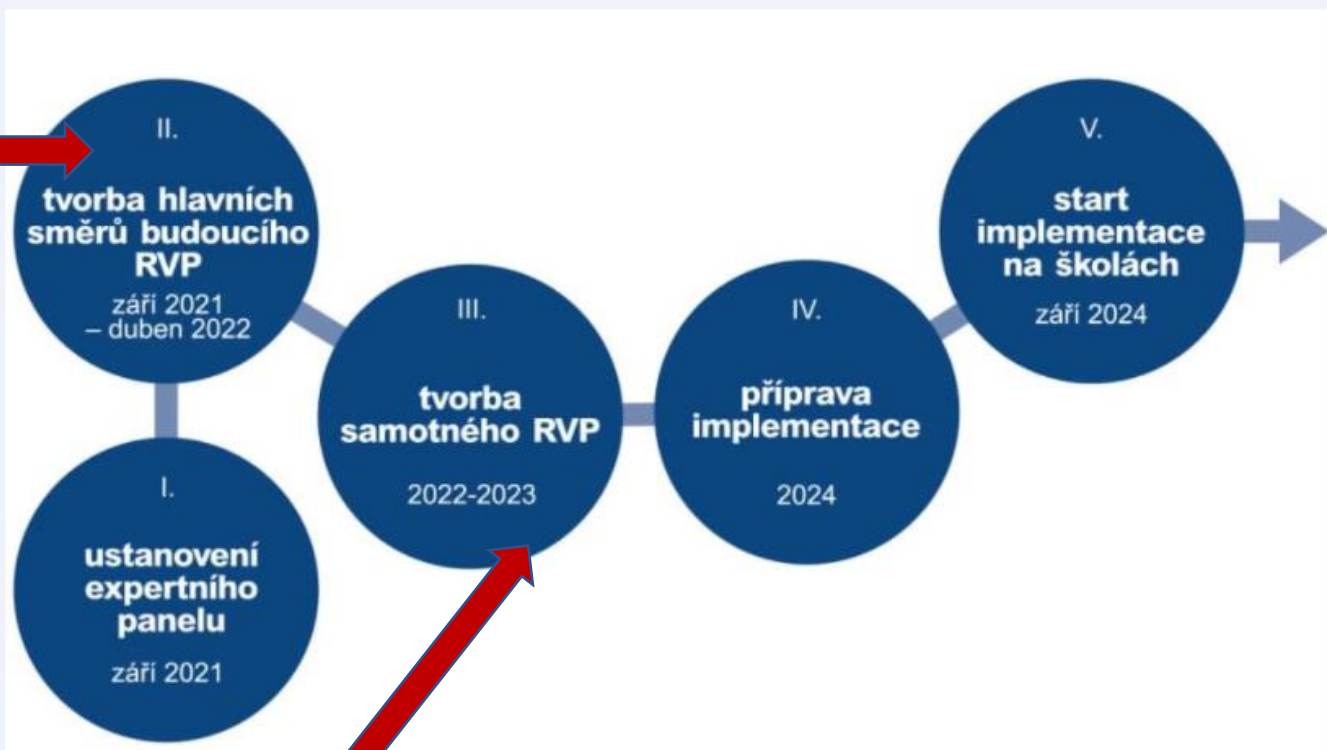
**FAQ
nejčastější dotazy**

otázky, odpovědi a také prostor na další dotazy

Oblasti reflektované knihovnamí při revizi RVP ZV

- ▶ Revize RVP ZV
- ▶ Klíčové kompetence a gramotnosti
- ▶ Provzdušnění učiva
- ▶ Jádrové a rozvíjející výstupy
- ▶ Uzlové body
- ▶ Modelové ŠVP
- ▶ Formativní hodnocení
- ▶ Propojování formálního a neformálního vzdělávání

časová osa - jak budeme postupovat?

připomínkový proces

K dílčím i úplným výstupům a postupům se bude možné vyjádřit. Ve všech etapách práce na revizích chceme dát možnost připomínkování všem relevantním partnerům. Připomínky i jejich vypořádání budou veřejné.

Pokud nám chcete poslat podnět k naší práci, vyplňte prosím formulář zde.

Zapojte se

Co je před námi

2 Průzkum spolupráce škol a knihoven

- v rámci meziresortní pracovní skupiny MK a MŠMT
- Plán průzkumného šetření ve školách existuje od r. 2019
- výhledově v r. 2022, pravděpodobně tzv. rychlým šetřením ČŠI

Co je před námi

3 Možnosti spolupráce knihoven s (pedagogickými) fakultami VŠ a univerzit

- **ZÁMĚRY:**

- Podpořit v kurikulu pedagogických fakult roli knihovny pro edukaci žáků (viz Revize RVP)
- Rozvíjet informační vzdělávání a získat pro ně také budoucí učitele
- Plnit ideu užší spolupráce učitele a učícího knihovníka

- **CÍL:**

- Formování „**tréninkových knihoven**“ pro společné aktivity budoucích pedagogů a učících knihovníků
 - Fakultám připravit dostupný **seznam knihoven připravených spolupracovat**
 - **Metodika** spolupráce knihovny a akademického pracoviště
- Pilotáž také v Brně – spolupráce MUNI a KJM (Knihovna Na Křižovatce)
 - Zájem projevila UK Praha (Katedra občanské výchovy [PdF](#))
 - Další dobrá praxe?

Co je před námi

4 Problematika školních knihoven

- Vybrané starší zdroje k tématu:

ŠKOLNÍ KNIHOVNY DNES, A JAK NA TO?

Ludmila Čumplová, Národní pedagogická knihovna Komenského – ÚIV
Praha

- Komplexní informace:

web **Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského**

- <http://csk.npmk.cz/budovani-skolni-knihovny>

- Školní knihovny v systému knihoven ČR
v novele Knihovního zákona?

CŠK | CENTRUM PRO ŠKOLNÍ KNIHOVNY

Hlavní menu

- Úvodní stránka
- O nás
- Budování školní knihovny ▶**
- Jakou knihovnu potřebujeme
- Funkce školní knihovny
- Legislativa
- Vedení školní knihovny
- Vytváření knihovního fondu
- Plán činnosti školní knihovny
- Automatizované knihovní systémy pro školní knihovny
- Marketing
- Vyřazování knih ze školní knihovny
- Kde získat informace
- Aktivity školních knihoven

Budování školní knihovny

- Jakou knihovnu potřebujeme
- Funkce školní knihovny
- Legislativa
- Vedení školní knihovny
- Vytváření knihovního fondu
- Plán činnosti školní knihovny
- Kde získat informace
- Automatizované knihovní systémy pro školní knihovny
- Marketing
- Vyřazování ze školní knihovny

Připravujeme:

- Statistika školních knihoven
- Dotazy, konzultace
- Revize

Děkuji za pozornost.

Kontakt:

pmazacov@phil.muni.cz

mazacova@kisk.cz

776 086 581